

Світлична О.С.,

к.е.н., доцент

Одеський національний економічний університет

ПРОБЛЕМИ СТРАХУВАННЯ ВАНТАЖІВ В УКРАЇНІ

Страховання вантажів є одним з найбільш затребуваних видів майнового страхування. Страховання вантажів забезпечує захист їх від втрати, псування або крадіжки - це важливий елемент, необхідний сьогодні для оптимальної роботи будь-якого вантажоперевізника як у самій країні, так і за її межами. При цьому досягаються також додаткові переваги, зокрема страхування вантажів сприяє створенню стабільного ділового клімату, дозволяє підприємцям перевести на страхову компанію ризики при транспортуванні, які вони не можуть контролювати, плата за страхування вивільняє грошові кошти, що містяться в цільовому резерві компанії для фінансування витрат з попередження і ліквідації збитків. До найбільш поширених видів страхування вантажоперевезень належать такі види страхування як страхування вантажів, страхування відповідальності під час перевезення небезпечних вантажів, а також страхування відповідальності перевізників.

У I кварталі 2016 року в порівнянні з I кварталом 2015 року відбулося збільшення валових страхових платежів зі страхування вантажів та багажу на 161,2 млн. грн. (23,8%). Слід зазначити, що при цьому 18,6% страхових премій було передано у перестраховання. У структурі чистих страхових премій, зібраних страховиками України станом на 31.03.2016 р. страхування вантажів та багажу має частку 362,5 млн. грн. (або 5,8%) (станом на 31.03.2015 – 387,6 млн. грн. (або 7,8%)). Рівень валових страхових виплат зі страхування вантажів та багажу значно менший за рівень виплат на страховому ринку і у I кварталі 2016 року становив 0,7% (взагалі за останні п'ять років цей показник був менший 5%). [1]

Частка валових страхових премій з обов'язкового страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів у загальній сумі валових страхових премій складає дуже незначну величину меншу за 0,5 % і майже не змінюється протягом останніх п'яти років.

Як і у всіх сферах діяльності, в страхуванні вантажу існує ряд проблем. Вони обумовлені різними причинами:

- відсутність коштів у страхувальників (а інколи і у страховиків);
- інфляційними процесами;
- відсутністю досконалої правової бази;
- підвищеними криміногенними обставинами та ін.

Наслідком цих причин є високі страхові тарифи, напад на вантажі, страхове шахрайство та ін. Однак, як для страхування в цілому, так і для страхування вантажу в Україні існують великі перспективи.

На ринку з'явився новий продукт страхування проектних вантажів MDSU (Marine Delay in Startup) - розширення класичного генерального поліса зі страхування вантажів, яке дозволяє надати покриття витрат, пов'язаних із

затримкою пуску в експлуатацію об'єкта в зв'язку з загибеллю, псуванням або пошкодженням застрахованого вантажу при перевезенні. Це покриття затребуване при забезпеченні страховим захистом великих будівельних та інвестиційних проектів, реалізація яких включає використання складного і дорогого технологічного обладнання. Цей страховий продукт виведений на страховий ринок України страховою групою Allianz. [2]

В якості основних напрямків вдосконалення страхування вантажів та багажу можна запропонувати такі:

- вдосконалення законодавства, яке регулює страхову діяльність, зокрема щодо стягнення шкоди за допомогою суброгації,
- підвищення професіоналізму фахівців зі страхування вантажів та багажу;
- підготовка таких фахівців як карго-андеррайтери, які вміють розібратися і зрозуміти загальний алгоритм врегулювання можливої страхової події;
- створення універсальних страхових пакетів для підприємств, які займаються транспортуванням і зберіганням вантажів, в який можуть входити як саме страхування вантажів, так і суміжні види страхування;
- наймання у штат логіста, який може допомогти скорегувати маршрут з урахуванням можливих ризиків або повністю скласти маршрут, якщо це необхідно;
- укладення договорів перестраховання за договорами страхування вантажів та багажу, що дозволить створити збалансований страховий портфель та забезпечити фінансову стійкість страховика;
- підвищення довіри страхувальників до страхування вантажів та багажу.

Перспективним напрямком є запровадження сучасних ІТ-технологій при страхуванні вантажів, яке дозволить здійснювати оформлення і підписання страхових документів з використанням електронно-цифрового підпису. Корисним може бути також використання онлайн-моніторингу при перевезенні вантажів. [3] Це не виключить можливість крадіжки, але дозволить клієнтам страховика своєчасно звернутися в правоохоронні органи для порятунку вантажу і мінімізації збитку. Крім того, клієнти укладають договори на більш вигідних умовах, оскільки такий превентивний захід дозволяє зменшити збитки і кількість страхових випадків.

Література

1. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nfp.gov.ua/content/informaciya-pro-stan-i-rozvitok.html>
2. На рынке появился новый продукт страхования проектных грузов — MDSU (Marine Delay in Startup). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fin.org.ua/news/1201083>
3. Либерти Страхование запустила новую опцию по страхованию грузов — онлайн-мониторинг перевозки. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forinsurer.com/news/16/04/06/33698>